

Β' ΕΚΔΟΣΗ

**ΛΥΣΙΑΣ ΥΠΕΡ ΜΑΝΤΙΘΕΟΥ
ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΟΝ ΝΕΟ
ΤΡΟΠΟ ΕΞΕΤΑΣΗΣ 4/9/21 ΚΑΙ ΜΕ ΘΕΜΑΤΑ
ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΘΕΜΑΤΩΝ**

ΝΑΤΣΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ

Δημήτρης Νάτσης

Δημήτρης Νάτσος

Δημήτρης Νάτσος

Β' ΕΚΔΟΣΗ

ΑΡΧΑΙΑ ΟΜΑΔΑΣ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

**ΛΥΣΙΑΣ ΥΠΕΡ ΜΑΝΤΙΘΕΟΥ ΣΥΜΦΩΝΑ
ΜΕ ΤΙΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΟΝ ΝΕΟ ΤΡΟΠΟ
ΕΞΕΤΑΣΗΣ 4/9/21 ΚΑΙ ΜΕ ΘΕΜΑΤΑ ΤΗΣ
ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΘΕΜΑΤΩΝ**

ΝΑΤΣΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ

Δημήτρης Νάτσης

Επιμέλεια Έκδοσης : Ειρήνη Απέργη

Κριτική : Μαριέττα Παππά

Δημήτρης Νάτσης

**Αφιερωμένο στην ρητορική δεινότητα του πατέρα
μου, Ελευθέριου Νάτση.**

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρουσ Πελοποννήσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἅμα τῷ σίτῳ ἀκμάζοντι ἐστράτευσαν ἐς τὴν Ἀττικὴν· ἤγεῖτο δὲ αὐτῶν Ἀρχίδαμος ὁ Ζευξιδάμου Λακεδαιμονίων βασιλεύς· καὶ ἐγκαθεζόμενοι ἐδήουν τὴν γῆν· καὶ προσβολαί, ὥσπερ εἰώθεσαν, ἐγίγνοντο τῶν Ἀθηναίων ἰππέων ὅπη παρείκοι, καὶ τὸν πλεῖστον ὄμιλον τῶν ψιλῶν εἶργον τὸ μὴ προεξιόντας τῶν ὄπλων τὰ ἐγγὺς τῆς πόλεως κακουργεῖν.¹

¹ **Θουκυδίδου Γ1 :** Το επόμενο καλοκαίρι, την περίοδο που ωρίμαζε το σιτάρι, οι Πελοποννήσιοι με τους συμμάχους τους εκστράτευσαν εναντίον της Αττικής · στρατηγός αυτών ήταν ο Αρχίδαμος, ο γιος του Ζευξιδάμου, βασιλιάς των Λακεδαιμονίων. Όταν στρατοπέδευσαν, άρχισαν να λεηλατούν την ύπαιθρο· οι Αθηναίοι ιππείς, όπως συνήθιζαν, έκαναν αμυντικές εφόδους όπου μπορούσαν, και εμπόδιζαν το πλήθος των Πελοποννησίων στρατιωτών να βγαίνουν από το στρατόπεδο που είχαν εγκατασταθεί και να καταστρέφουν τα περίχωρα της πόλης.

Δημήτρης Νάτσης

Δημήτρης Νάτσος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	13
A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	
1. ΡΗΤΟΡΙΚΗ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ	17
2. ΛΥΣΙΑΣ	33
ΕΠΙΜΕΤΡΟ : ΑΘΗΝΑΪΚΟ ΙΠΠΙΚΟ	36
3. “ΥΠΕΡ ΜΑΝΤΙΘΕΟΥ”	39
B. ὑπὲρ Μαντιθέου	44
ΠΡΟΟΙΜΙΟ 1-3§	46
ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ-ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	69
ΔΙΗΓΗΣΗ-ΑΠΟΔΕΙΞΗ 4-5§	72
ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ-ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	91
ΔΙΗΓΗΣΗ-ΑΠΟΔΕΙΞΗ 6-7§	93
ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ-ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	110
ΔΙΗΓΗΣΗ-ΑΠΟΔΕΙΞΗ 8§	112
ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ-ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	125
ΔΙΗΓΗΣΗ-ΑΠΟΔΕΙΞΗ 9-10§	127
ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ-ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	144

ΔΙΗΓΗΣΗ-ΑΠΟΔΕΙΞΗ 11-12§	146
ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ-ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	162
ΔΙΗΓΗΣΗ-ΑΠΟΔΕΙΞΗ 13§	165
ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ-ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	175
ΔΙΗΓΗΣΗ-ΑΠΟΔΕΙΞΗ 14-15§	178
ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ-ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	197
ΔΙΗΓΗΣΗ-ΑΠΟΔΕΙΞΗ 16-17§	199
ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ-ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	220
ΔΙΗΓΗΣΗ-ΑΠΟΔΕΙΞΗ 18-19§	224
ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ-ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	241
ΕΠΙΛΟΓΟΣ 20-21§	244
ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ-ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	257

Γ. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΜΕ ΘΕΜΑΤΑ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΘΕΜΑΤΩΝ 2021-2022 (ΜΕ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ)	260
1 ^ο Θέμα 14591 : πλήρες κριτήριο Λυσίου, Ὑπὲρ Μαντιθέου 1-3§	261
2 ^ο Θέμα 14594 : πλήρες κριτήριο Λυσίου, Ὑπὲρ Μαντιθέου 4-6§	265
3 ^ο Θέμα 14609 : πλήρες κριτήριο Λυσίου, Ὑπὲρ Μαντιθέου 8-9§	271
4 ^ο Θέμα 14613 : πλήρες κριτήριο Λυσίου, Ὑπὲρ Μαντιθέου 10-11§	277

Δημήτρης Νάτσος

5 ^ο Θέμα 14621 : πλήρες κριτήριο Λυσίου, Ὑπὲρ Μαντιθέου 12-13§	282
6 ^ο Θέμα 14622 : πλήρες κριτήριο Λυσίου, Ὑπὲρ Μαντιθέου 18-19§	288
7 ^ο Θέμα 14623 : πλήρες κριτήριο Λυσίου, Ὑπὲρ Μαντιθέου 19-21§	294

Δ. ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ 2013-2014 ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟΝ ΝΕΟ ΤΡΟΠΟ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΓΙΑ ΩΡΙΑΙΑ ΤΕΣΤ (ΜΕ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ)	300
1. Θέμα 5 ^ο (1-3§)	301
2. Θέμα 22 ^ο (4-7§)	308
3. Θέμα 64 ^ο (9-11§)	316
4. Θέμα 106 ^ο (14-15§)	324
5. Θέμα 143 ^ο (18-19§)	332

Ε. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟΝ ΝΕΟ ΤΡΟΠΟ ΕΞΕΤΑΣΗΣ (ΜΕ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ)	339
1. ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΓΙΑ 1-3§	340
2. ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΓΙΑ 4-5§	347
3. ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΓΙΑ 6-7§	354
4. ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΓΙΑ 9-12§ (Α)	361
5. ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΓΙΑ 9-12§ (Β)	368
6. ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΓΙΑ 15-17§	376
7. ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΓΙΑ 18-19§	385
8. ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΓΙΑ 20-21§	392

ΣΤ. ΘΕΜΑΤΑ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΩΝ Β ΛΥΚΕΙΟΥ ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΜΕΝΑ ΣΤΟΝ ΝΕΟ ΤΡΟΠΟ ΕΞΕΤΑΣΗΣ (ΜΕ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ)	
---	--

Δημήτρης Νάτσος

	400
1. ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ 2002 : Λυσίου υπέρ Μαντιθέου 7-8§	401
2. ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ 2003 : Λυσίου υπέρ Μαντιθέου 1-3§	407
ΣΤ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	414

Δημήτρης Νάτσος

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ Β' ΕΚΔΟΣΗ

Πολλές φορές έχει τύχει να συζητήσω με μαθητές ή άλλης ειδικότητας συναδέλφους ή ακόμη και με φιλολόγους και να ακούσω το τετριμμένο “ο Λυσίας είναι εύκολος συγγραφέας...”.

Τις απόψεις αυτές μπορώ να τις αποδεχτώ από ανθρώπους, οι οποίοι δεν εντρυφούν επί της Ελληνικής Γλώσσας. Εντυπωσιάζομαι, όμως, όταν αυτά τὰ ακούω από φιλολόγους, ίσως διότι στο μυαλό μου έρχονται λόγοι του Λυσία, όπως για παράδειγμα οι λόγοι “**Δήμου Καταλύσεως Ἀπολογία**” ή “**περὶ Πολιτείας**” ή “**περὶ τοῦ Τραύματος**” ή “**κατὰ Ἀλκιβιάδου Β**”, κ.λ.π., επί των οποίων έχω ασχοληθεί και έχω δυσκολευτεί στην επεξεργασία κατά την σύνταξη ή μετάφραση. Συνήθως, πράγμα που έχω αναφέρει και ως ομιλητής σε σεμινάρια ή σε μαθητές, εύκολοι και δύσκολοι συγγραφείς δεν υπάρχουν. Υπάρχουν πιο εύληπτα ή πιο δύσληπτα κείμενα σε κάθε συγγραφέα.

Κανείς δεν μπορεί να διεκδικήσει πρωτεία ή δάφνες στην επεξεργασία της αρχαίας ελληνικής γλώσσας. Με ταπεινότητα μόνο μπορεί κάποιος να προσεγγίσει την ιερότητα της ελληνικής γλώσσας, ιδίως όσον αφορά τις πρωταρχικές μορφές της. Έχω δει και συνεργαστεί με φιλολόγους, οι οποίοι εξειδικεύονται στην λογοτεχνία, έχουν τιμηθεί για συγγραφικές δραστηριότητες επί θεατρικών έργων, τα οποία τρέφουν την εκτίμησή μου, αλλά αυτό δεν είναι πανάκεια και δεν απελευθερώνει τις ευθύνες εκάστου στην ενασχόληση με τα αρχαία κείμενα. Δεν δηλώνω αυθεντία, αντιθέτως προσπαθώ πάντα με *Δημήτρης Νάτσος*

ταπεινότητα να προσεγγίσω την δομή και την ψυχολογία ενός αρχαίου κειμένου.

Στο βιβλίο αυτό, το οποίο δεν είναι θεματογραφία, οπότε δεν προσεγγίστηκε ο λόγος του Λυσία συντακτικά και γραμματικά, προσπάθησα να εγκλιματίσω τον μαθητή ή και τον καθηγητή στην νέα δομή και στοχοθεσία κυρίως της Τράπεζας θεμάτων και κυρίως του προτύπου των πανελληνίων στο αποκαλούμενο “διδαγμένο κείμενο” των αρχαίων ελληνικών.

Βάσει αυτών θα πρέπει να τονιστούν οι ανάγκες του μαθήματος, όπως αυτές στο τέλος θα ζητηθούν, όταν ο υποψήφιος θα κληθεί να ανταποκριθεί στις πανελλήνιες εξετάσεις ή στις εξετάσεις της Β΄ Λυκείου με την Τράπεζα θεμάτων.

Στο διδαγμένο, λοιπόν, κείμενο ο μαθητής θα πρέπει να καλλιεργήσει δεδομένα μέσα στον ορισμένο χρόνο των δύο σχολικών ετών τις γνώσεις επί της μετάφρασης και της εισαγωγής.

Μετά θα πρέπει να καλλιεργήσει αφενός την κριτική του ικανότητα στις λεξιλογικές ασκήσεις, είτε αυτές είναι ασκήσεις επί ομόρριζων λέξεων είτε ασκήσεις επί νεοελληνικά συγγενών λέξεων προς τα αρχαία λήμματα είτε ασκήσεις επί συνωνύμων και αντωνύμων προς αυτά τα αρχαία λήμματα είτε ασκήσεις επί της κατανόησης στην διαφοροποίηση των αρχαίων λημμάτων ως προς το σημαινόμενο στα νέα ελληνικά.

Δημήτρης Νάτσος

Αφετέρου θα πρέπει να καλλιεργήσει την κριτική του ικανότητα στις απαντήσεις επί των ερμηνευτικών ερωτήσεων. Εδώ χρειάζεται να επίμεινουμε περισσότερο. Οι απαντήσεις επί των ερμηνευτικών ερωτήσεων είναι αρκετά απαιτητικές. Οι μαθητές επιβάλλεται να ξεχάσουν τις τετριμμένες απαντήσεις που έδιναν ως την Α' Λυκείου στα αρχαία ελληνικά, οι οποίες απλώς περιοριζόνταν στην ορθότητά τους και στην συμπύκνωσή τους σε 1-2 παραγράφους. Οι απαντήσεις, πλέον, θα πρέπει να έχουν βαρύτητα και ποσοτικά, δηλαδή να αναπτύσσονται σε *minimum* δύο παραγράφους, αλλά βαρύτητα και ποιοτικά, δηλαδή να αξιοποιούνται όλες οι γνώσεις που θα έχουν αποκτήσει επί της προκείμενης ερώτησης που θα τίθεται. Όλα αυτά, βέβαια, απαιτούν γνώσεις επί εκάστης παραγράφου του λόγου, γνώσεις επί του συγγραφέα, αλλά και γνώσεις επί της δεδομένης κοινωνικής κατάστασης στην αρχαία Αθήνα. Έτσι, εφόσον καλλιεργήσει αυτήν την ικανότητα θα μπορεί να ανταπεξέλθει και στην συσχέτιση με το παράλληλο κείμενο.

Και ποτέ δεν θα πρέπει να λησμονούμε ότι σε κάθε ερώτηση υπάρχουν πάντα δεδομένα προς αξιοποίηση.

Προσπάθειά μου, λοιπόν, είναι να θέσω όλα τα δεδομένα που απαιτούνται, όπως τά περιέγραψα, αλλά και να δομήσω το βιβλίο με τρόπο που να αποκτά συνοχή και συνεκτικότητα. Παράλληλα, προσέθεσα και θέματα της νέας τράπεζας θεμάτων με απαντήσεις, ώστε να δώσω προτάσεις για τον τρόπο επεξεργασίας της. Επίσης, προσέθεσα θέματα και από την παλαιά τράπεζα

Δημήτρης Νάτσος

θεμάτων, προσαρμοσμένα στο νέο σύστημα, και κάποια δικά μου προτεινόμενα, όλα με απαντήσεις κατά υποδειγματικό τρόπο, όπως θα απαιτηθούν στις πανελλήνιες εξετάσεις, αλλά και θέματα πανελληνίων, προσαρμοσμένα στο νέο σύστημα απαντημένα, όταν και η Β' Λυκείου εξεταζόταν πανελλαδικά.

Επίσης προσπάθησα στην συνοχή και συνεκτικότητα του βιβλίου το υπόβαθρο να παραμένει το άψογο ταλέντο του Λυσία ως λογογράφου στην προσαρμογή του λόγου του προς τον έκαστο πελάτη του, εδώ του Μαντιθέου, λαμβάνοντας πάντα υπ' όψιν ο Λυσίας την ψυχολογία του αθηναϊκού ακροατηρίου.

Τέλος θα κάνω μία αναφορά-υπόδειξη ως προς την γλώσσα και το μάθημα των αρχαίων. Είναι κατ' εμέ τελείως εσφαλμένη η διάκριση της γλώσσας μας σε αρχαία και νέα ελληνική. Πρόκειται για την ίδια γλώσσα που εξελίσσεται επί πάμπολλους αιώνες, η οποία απλώς διαφοροποιείται. Αυτό, σε βάθος, σημαίνει ότι ένας μαθητής ή ακόμη και φιλόλογος θα πρέπει να εξασκείται και στα αρχαία κείμενα και στα νεοελληνικά κείμενα, ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί επάξια στις απαιτήσεις της γλώσσας μας.

Νάτσης Δημήτρης

Χολαργός 19/12/2021

Δημήτρης Νάτσης

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Η ΡΗΤΟΡΙΚΗ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ

Α'. Η ΦΥΣΙΚΗ ΡΗΤΟΡΕΙΑ

Ακόμη και στο στενό κοινωνικό μας περιβάλλον όλοι έχουμε γνωρίσει ανθρώπους με έμφυτο το χάρισμα του λόγου. Μερικοί απ' αυτούς δεν έχουν καν τις στοιχειώδεις γραμματικές γνώσεις, και όμως διαθέτουν μια **φυσική ευγλωττία** που μπορεί εύκολα να γοητεύσει και να πείσει. Ο ειρωνικός χαρακτηρισμός «αγράμματος δικηγόρος» που αποδίδεται κάποτε σ' αυτούς δεν είναι χωρίς σημασία, αφού θέτει εμμέσως το πρόβλημα της αξιοπιστίας της ρητορικής όπως το έθεσε ο Πλάτων.

Ο Όμηρος θεωρεί την ευγλωττία σπάνιο θεϊκό χάρισμα όπως είναι η ομορφιά και η σύνεση. Προϊόντα του θείου αυτού δωρήματος είναι οι έξοχες αγορεύσεις των Ομηρικών ηρώων. Ο ιδανικός ήρωας έπρεπε να διαπρέπει με τον λόγο στην αγορά όπως με τα ανδραγαθήματα στον πόλεμο, να είναι δηλαδή **μύθων τε ῥητήρ ἔργων τε πρηκτής** (Ίλ. Ι, 443). Είναι η Ομηρική διατύπωση ενός διαχρονικού βέβαια, όχι μόνον Ομηρικού, ιδανικού. Η Ομηρική «**ἀγορή**» (η συνέλευση) είναι «κυδιάνειρα», δοξάζει δηλαδή τους άνδρες όπως και η μάχη. Στους ρητορικούς αυτούς αγώνες

Δημήτρης Νάτσος

διαπρέπουν οι ηγεμόνες των Αχαιών και των Τρώων, ιδιαίτερα δε ο γηραιός Νέστωρ, ο «λιγύς Πυλίων άγορητής, τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδὴ»(που απ' τη γλώσσα του έτρεχε η φωνή γλυκύτερη απ' το μέλι).Ιλ. Α, 248-249

Το φυσικό τάλαντο όμως δεν γνωρίζει κοινωνικές διακρίσεις· «λιγύς άγορητής» (εύγλωττος ρήτορας) χαρακτηρίζεται και ο ασήμαντος Θερσίτης τον οποίον γελοιογραφεί ο Όμηρος στο Β της Ιλιάδος (στ. 212-277).

Στοιχεία φυσικής ρητορείας ανιχνεύονται επίσης σε έργα ποιητών όπως ο **Σόλων** και ο **Πίνδαρος**, αλλά και σε αγορεύσεις ιστορικών προσώπων στο έργο του **Ηροδότου**. Το δημοκρατικό πολίτευμα, που βασικό του χαρακτηριστικό ήταν η «**ίσηγορία**» (ισότητα στο δικαίωμα του λόγου), έδωσε τη δυνατότητα σε πολλούς να αξιοποιήσουν το φυσικό τους τάλαντο. Τη γενική εκτίμηση για την έμφυτη αυτήν ικανότητα επισημαίνουν ονόματα όπως **Αρισταγόρας**, **Ευαγόρας**, **Πρωταγόρας**, **Πυθαγόρας** κ.λπ.

Σπουδαίοι φυσικοί ρήτορες ήσαν ο **Θεμιστοκλής** και ο **Περικλής** οι οποίοι φαίνεται πως προετοίμαζαν επιμελώς τις αγορεύσεις τους. Ο Περικλής μάλιστα, λόγω των σχέσεών του με τους σοφιστές, ίσως είχε και κάποιες θεωρητικές γνώσεις ρητορικής τεχνικής. Πάντως δεν

Δημήτρης Νάτσος

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ΕΠΙΜΕΤΡΟ : ΑΘΗΝΑΪΚΟ ΙΠΠΙΚΟ

Αν και οι αριστοκρατικές οικογένειες των Αθηνών είχαν την δυνατότητα εκτροφής ίππων, οι Αθηναίοι άργησαν να αναπτύξουν ιππικό. Οι περισσότεροι αριστοκράτες έτρεφαν άλογα για τα άρματά τους ή για αρματοδρομίες. Αν και υπήρξε πρόβλεψη στη νομοθεσία του Σόλωνα για τους πολίτες, οι οποίοι λόγω εισοδήματος μπορούσαν να τρέφουν ίππους, τα αποτελέσματα ήταν πενιχρά. Οι πρώτοι μάχιμοι ιππείς ίσως ανήκουν στη φρατρία των Παιονιδών του Πεισιστράτου, καθώς ο ίππος εμφανίζεται στα εμβλήματα των ασπίδων τους.

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Εσωτερικό από Αττικό μελανόμορφο κύλικα του Ισχύλου. Ζωγραφίστηκε από τον Επίκτητο με παράσταση Αθηναίου ιππέα και χρονολογείται γύρω στο 520 π.Χ. Λονδίνο Βρετανικό Μουσείο: London E 3

Οι Αθηναίοι όμως διάγουν την περίοδο των Μηδικών Πολέμων χωρίς την υποστήριξη ιππικού. Γύρω στο 442 π.Χ., όταν επώνυμος άρχων ήταν ο Δίφιλος, πιθανόν με νόμο του Περικλέους το σώμα το ιππέων αυξάνεται σε χίλιους άνδρες. Πέρα από τους οπλίτες, λοιπόν, κάθε Αθηναϊκή φυλή ήταν υποχρεωμένη να παράσχει έναν αριθμό ιππέων. Τους ιππείς κάθε φυλής διοικούσε ο φύλαρχος. Οι φύλαρχοι διοικούνταν από δύο ίππαρχους που είχαν την συνολική διοίκηση του ιππικού και εκλέγονταν κάθε χρόνο. Το

Δημήτρης Νάτσης

ΔΙΗΓΗΣΗ – ΑΠΟΔΕΙΞΗ §11-12

ΚΕΙΜΕΝΟ

καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἠγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικειᾶς, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθέ μοι διαφόρους ὄντας, καὶ πλεῖστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. καίτοι δῆλον ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ. ἔτι δ', ὦ βουλή, οὐδεὶς ἂν ἀποδείξαι περὶ ἐμοῦ δύναιτο οὔτε δίκην αἰσχροῦ οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγενημένην· καίτοι ἑτέρους ὄρατε πολλάκις εἰς τοιούτους ἀγῶνας καθεστηκότας. πρὸς τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους σκέψασθε οἷον ἐμαυτὸν παρέχω τῇ πόλει.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

§11 Και τις ιδιωτικές μου υποθέσεις έτσι έχω ρυθμίσει· σχετικά με τον δημόσιο βίο, πιστεύω ότι για μένα αυτό είναι η μεγαλύτερη απόδειξη της κοσμιότητάς μου, ότι δηλαδή, όσοι από τους νεώτερους τυχαίνει να χάνουν τον καιρό τους με τα ζάρια ή με τα ποτά ή με ακολασίες τέτοιου είδους, θα δείτε ότι ὅλοι αυτοί είναι εχθροί μου και ὅτι αυτοί διαδίδουν για μένα πολλούς ανακριβείς λόγους και ὅτι λένε ψέματα. Κι ὅμως είναι φανερό ὅτι, αν επιθυμούσαμε τα ἴδια πράγματα, δεν θα εἶχαν τέτοια γνώμη για μένα.

§12 Επιπλέον, βουλευτές, κανείς δεν θα μπορούσε να αποδείξει ὅτι ἔχει γίνει για μένα οὔτε ιδιωτικὴ δίκη για αἰσχροῦ ζητήματα, οὔτε ἔγγραφη καταγγελία, οὔτε μήνυση για δημόσιο ἀδίκημα· και ὅμως, βλέπετε ὅτι ἄλλοι πολλές φορές ἔχουν εμπλακεί σε τέτοιου είδους δικαστικούς ἀγῶνες. Για τις εκστρατείες, λοιπόν, και τους πολεμικούς κινδύνους σκεφτείτε πῶς συμπεριφέρομαι ἀπέναντι στην πόλη.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ (§11-12)

διώκηκα (διοικῶ) : διοίκηση, διοικητής, αδιοίκτης, κατοικία, οικητής, οίκημα, πολυκατοικία, αποίκηση, ένοικος, μέτοικος, οικισμός, οικείος, οικειότητα, ανοίκειος, οικουμενικός, οικουμενισμός, παροικία, ακατοίκτης

τεκμήριον : τεκμαίρομαι, τεκμαρτός, τεκμηρίωση, ατεκμηρίωτος

εἶναι(εἶμι) : όντως, ουσία, περιουσία, απουσία, συνουσία, μετουσίωση, οντότητα, ουσιαστικός, ουσιώδης, εξουσία, πληρεξούσιο, επουσιώδης

ἐπιεικείας (ἐπιεικῆς < εἶκω = ομοιάζω) : επιεικής, εικασία, εικόνα, απεικόνιση, ανεπιεικής, εικονικός, εικονογραφία, εικονολάτρης, εικονομαχία, εικονοστάσι

νεωτέρων : νεότητα, νεωτερισμός, νεανίας, νεολαία, νεαρός, νεοσσός, ανανέωση, νεόκτιστος, νεόπλουτος, νεόπλασμα, νεοφερμένος

Δημήτρης Νάτσης

ἡγοῦμαι : ηγεμόνας, ηγεμονία, ηγεσία, ηγέτης, ηγούμενος, ανεκδιήγητος, διήγημα, αφήγηση, διήγηση, αφηγηματικός, οδήγηση, πλοήγηση

τυγχάνουσι : τυχαίος, τυχερός, τύχη, ατυχία, άτυχος, επίτευγμα, τεύχος, επιτυχία, ανεπιτυχής, συνέντευξη, ευτυχία, δυστυχία, αποτυχία, τυχοδιώκτης, κακοτυχία

διατριβάς (τριβῶ) : τριμμένος, τετριμμένος, τριβείο, τρίμμα, τρίφτης, τρίψιμο, εντριβή, συντριβή, προστριβή, συντετριμμένος, άτριφτος, παιδοτριβής, λιοτριβί, νεροτριβή

ὄψεσθε (οπ-) : όψη, όψιμος, κάτοψη, πρόσοψη, οπτικός, όμμα, άποψη, απρόοπτος, δίοπτρα, ενώπιον, πρόσωπο, αυτοψία, ύποπτος, καχύποπτος, διπρόσωπος

πλειῖστα (πολύς) : πλήθος, πλειονότητα, πλειοψηφία, πλεόνασμα, πλειάδα, πληθυσμός, πληθωρισμός, επιπλέον, πλήρης, πλήρωμα, πλήρωση, αναπλήρωση, πλημμύρα

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Δημήτρης Νάτσος

.....
.....

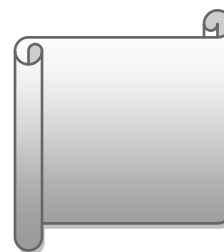
ΠΡΑΓΜΑΤΟΛΟΓΙΚΑ

περι δὲ τῶν κοινῶν : Ο Λυσίας, άψογος χειριστής της ηθοποιίας, βάζει τον Μαντίθεο να αναφερθεί στην συμπεριφορά του στην κοινωνική ζωή. Με τον τρόπο αυτόν προσπαθεί να πετύχει την συμπάθεια των ακροατών, αφού η δημόσια εικόνα θεωρούταν ιδιαίτερα σημαντική στην αρχαία Ελλάδα. Τα κοινά αφορούσαν τις διαπροσωπικές και κοινωνικές θέσεις, τις ηθικές αρχές και αντιλήψεις.

τεκμήριον... ὄντας : Ο Μαντίθεος προτίθεται να παρουσιάσει αποδείξεις για την εντιμότητά του. Το πρώτο τεκμήριο της χρηστής του συμπεριφοράς είναι ότι τον εχθρεύονται όσοι συχνάζουν σε τόπους διαφθοράς. Με αυτό το ψυχολογικό επιχείρημα προσπαθεί να προκαταβάλει την εύνοια των κριτών.

Δημήτρης Νάτσος

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Ο Μαντίθεος έκλεισε την ενότητα των προσωπικών υποθέσεων και επεκτείνεται πλέον σε θέματα που αφορούν την συμπεριφορά του στα κοινά. Άλλωστε γνωρίζει ότι αυτά είναι τα σημαντικότερα, επί των οποίων θα κριθεί.

Όπως είδαμε, η δοκιμασία ήταν μία εξονυχιστική και σχολαστική διαδικασία, ώστε να εκλεγεί κάποιος ως άρχοντας. Δινόταν βαρύτητα τόσο στην ιδιωτική όσο και στην δημόσια εικόνα του υποψηφίου και στην στάση ζωής που κρατούσε και στις δύο εκφάνσεις της κοινωνικής του ζωής.

Ο Μαντίθεος τό γνωρίζει αυτό καλά και γι' αυτό και σκιαγραφεί τόσο λεπτομερώς την στάση ζωής του στα **ΐδια και δημόσια**. Γι' αυτό ο Μαντίθεος θεωρεί επιβεβλημένο στο σημείο αυτό να αναφερθεί στην αξιοπρεπή, τίμια και κόσμια συμπεριφορά του ως πολίτης.

Όπως αναφέραμε στην προηγούμενη ενότητα, ο Μαντίθεος στην ιδιωτική του ζωή επέδειξε **ἐπιείκεια** (=κοσμιότητα), καθώς απεδείχθη προστατευτικός και στοργικός απέναντι στα αδέρφια του ως πρωτότοκος γιος

Δημήτρης Νάτσης

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ

1. Ο Μαντίθεος προβάλλει ως απόδειξη της κοσμιότητας και της εντιμότητάς του την άρνηση να συμμετάσχει σε ενασχολήσεις που διαφθείρουν το ήθος ενός νέου ανθρώπου. Η αποχή του από δραστηριότητες που χαρακτηρίζονται από έκλυση ηθών, διεγείρει το μίσος και την έχθρα των συνομηλίκων του προς το πρόσωπό του, καθώς δεν δίστασαν να τον συκοφαντήσουν. Το επιχείρημα αυτό εντάσσεται αρχικά στα **λογικά-εικότα**, καθώς στηρίζεται σε δεδομένα στοιχεία της εποχής του. Έπειτα, όμως, αυτό μετατρέπεται σε **ηθικό-ψυχολογικό**, καθώς επιδιώκει να επηρεάσει θετικά τους βουλευτές προς το πρόσωπό του, επικυρώνοντας την εκλογή του στο βουλευτικό αξίωμα.

2. Κανένας δεν μπορεί να αποδείξει ότι έχει υποστεί αισχρή δίκη για ιδιωτική υπόθεση ή ότι έχει μνηυθεί για δημόσια παρανομία που έβλαψε την κοινότητα ή τέλος ότι έχει καταγγεληθεί για σοβαρότατο αδίκημα κατά της πολιτείας. **Πραγματικό** επιχείρημα και αρκετά πιο πειστικό απ' το πρώτο, το οποίο έμμεσα απευθύνεται στους συμπολίτες του, οι οποίοι γνώριζαν πολύ καλά το ποιόν του και σαφώς θα μπορούσαν να επιβεβαιώσουν τα λεγόμενά του.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ §11-12

1) Το ήθος του Μαντιθέου αναδεικνύεται μέσα από αντιθέσεις. Να τις επισημάνετε. Να ληφθεί υπ' όψιν και η 10^η παράγραφος.

2) Με ποιά στοιχεία επιβεβαιώνει ο Μαντίθεος την *έπεικίαν* του στον δημόσιο βίο του;

3) Να εντοπίσετε το σημείο του λόγου που ο Μαντίθεος τονίζει ότι η ευπρεπής συμπεριφορά στην ιδιωτική ζωή αποτελεί εγγύηση για την δημόσια ζωή και να αξιολογήσετε το επιχείρημά του αυτό.

4) Με ποιά στοιχεία της προσωπικής του ζωής ο Μαντίθεος επιδιώκει να επηρεάσει τους βουλευτές; Να ληφθεί υπ' όψιν και η 10^η παράγραφος.

5) Ποιές πληροφορίες συναγάγουμε από το συγκεκριμένο κείμενο για την συμπεριφορά των νεαρών Αθηναίων;

6) Στον λόγο του ο Μαντίθεος επικαλείται πολλές φορές το ήθος του αλλά και επιτίθεται στο ήθος των αντιπάλων του.

Δημήτρης Νάτσος

Να εντοπίσετε τα σημεία αυτά και να επισημάνετε τον σκοπό που εξυπηρετούν.

7) Πώς διαγράφεται το ήθος του Μαντιθέου με βάση το απόσπασμα *Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν ... λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους;*

8) Να καταγράψετε τα επιχειρήματα που χρησιμοποιεί ο Μαντίθεος. Να τὰ κατατάξετε ανάλογως με το πού απευθύνονται (πραγματικά, λογικά, ηθικά, συναισθηματικά, ψυχολογικά), αλλά και να ερμηνεύσετε για ποιόν λόγο παρατίθενται με την συγκεκριμένη σειρά. Να ληφθεί υπ' όψιν και η 10^η παράγραφος.

9) *δίκη, γραφή, είσαγγελία* : Ποιός ο ρόλος τους στην αρχαία Αθήνα;

10) Να αναζητήσετε στοιχεία εντός και εκτός κειμένου που καταδεικνύουν την *φιλοδικία* των Αθηναίων πολιτών.

Δημήτρης Νάτσος

ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ §11-12

1) Με ποιές λέξεις του κειμένου έχουν ετυμολογική συγγένεια τα παρακάτω λήμματα; : διοικητής, εισηγητής, επίτευγμα, είδος, αδιάψευστος, παράδειγμα

2) Να δημιουργήσετε τα κατάλληλα ονόματα συνδέοντας τις ρίζες των λέξεων με τις παραγωγικές καταλήξεις που δίνονται:

διώκηκα + -της =	
ήγοῦμαι + -η-μα =	
ἀκολασίας + -τος =	
τυγχάνουσι + -η-μα =	
ἐπεθυμοῦμεν + ία =	
γνώμην + -ση =	
γραφὴν + -τός =	

3) Να σημειώσετε πέντε σύνθετες λέξεις της νέας ελληνικής που έχουν ως πρώτο συνθετικό το επίθετο **ἴδιος-α-ον** και **κοινός-ή-όν**.

Δημήτρης Νάτσος

Γ. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΜΕ ΘΕΜΑΤΑ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΘΕΜΑΤΩΝ 2021-2022
(ΜΕ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ)

Δημήτρης Νάτσος

**1.ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΤΑ ΑΡΧΑΙΑ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ ΜΕ
ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ [14591] : Λυσίου, Ὑπὲρ Μαντιθέου 1-3§**

Λυσίου, Ὑπὲρ Μαντιθέου 1-3§ [Τ.Θ.]

Εἰ μὴ συνήδη, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς βουλομένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, πολλὴν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας· ἡγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις τούτους εἶναι μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους, οἵτινες ἂν αὐτοὺς ἀναγκάζωσιν εἰς ἔλεγχον τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστήναι. Ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἐμαυτῶ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἰ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος, ἐπειδὴν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούση περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῶ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσεσθαι. Ἀξιῶ δέ, ὦ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὡς εὖνους εἰμὶ τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὡς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδὲν πῶ μοι πλέον εἶναι· ἐὰν δὲ φαίνωμαι περὶ τὰ ἄλλα μετριῶς βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χεῖρους εἶναι. Πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὡς οὐχ ἵππευον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1 [Τ.Θ.]. Τί ακριβῶς θέλει να αποδείξει ο Μαντίθεος σχετικά με τα πολιτικά του φρονήματα και ποιές συγκεκριμένες κατηγορίες αρνείται;

Μονάδες 10

B1. Να υποδείξετε και να σχολιάσετε τις εκφράσεις του κειμένου με τις οποίες ο Μαντίθεος χαρακτηρίζει το ήθος των αντιπάλων του και αυτές με τις οποίες προβάλλει το δικό του ήθος.

Μονάδες 10

B2. Και στο αρχαίο κείμενο και στο παράλληλο ο κατηγορούμενος ξεκινά τον λόγο του ευγνωμονώντας τους κατηγορούς του. Γιατί ο Λυσίας επιλέγει αυτήν την τακτική;

Δημήτρης Νάτσος

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ [Τ.Θ.] : Λυσίας, Ὑπὲρ τοῦ ἀδυνάτου §§1-3

Ο ομιλητής, άνθρωπος με φυσική αναπηρία, μιλώντας στη Βουλή των Πεντακοσίων, προσπαθεί να διατηρήσει το δικαίωμα να λαμβάνει το ετήσιο χρηματικό επίδομα που χορηγούσε το δημόσιο ταμείο στους ανάπηρους και τους φτωχούς. Ακολουθεί το προοίμιο του λόγου.

Λίγο ακόμα και θα εξέφραζα την ευγνωμοσύνη μου, μέλη της βουλής, στον κατήγορο, που μεθόδευσε εναντίον μου αυτή εδώ τη δίκη. Διότι ενώ προηγουμένως δεν είχα αφορμή για να λογοδοτήσω για τη ζωή μου, τώρα, εξαιτίας του, μου έχει δοθεί. Και θα προσπαθήσω με τον λόγο μου να αποδείξω αφενός ότι αυτός ψεύδεται, αφετέρου ότι εγώ έχω ζήσει έως τούτη την ημέρα με τρόπο που αξίζει έπαινο παρά φθόνο. Γιατί έχω την αίσθηση ότι μεθόδευσε αυτή εδώ τη δίκη εναντίον μου όχι για κάποιο άλλο λόγο, αλλά από φθόνο. Ωστόσο, ένας που φθονεί αυτούς που οι άλλοι τους οικτίζουν, από ποιά αχρειότητα νομίζετε ότι θα κρατηθεί μακριά ένα τέτοιο πρόσωπο; Γιατί αν βέβαια με συκοφαντεί για χρήματα—. Αν πάλι μεεκδικείται ως εχθρό του, ψεύδεται. Γιατί λόγω της αχρειότητάς του ποτέ έως τώρα δεν τον είχα ούτε φίλο ούτε εχθρό. Είναι ήδη σαφές, μέλη της βουλής, ότι με φθονεί, διότι, ενώ αντιμετωπίζω τέτοια συμφορά, είμαι πολίτης καλύτερος από αυτόν. Διότι έχω την άποψη πως πρέπει, μέλη της βουλής, να θεραπεύει κανείς τα ελαττώματα του σώματος με τα προτερήματα της ψυχής. Γιατί αν η σκέψη μου εξισωθεί με τη συμφορά και ζήσω ανάλογα την υπόλοιπη ζωή μου, σε τί θα διαφέρω από αυτόν;

Μτφρ. Θ.Κ. Στεφανόπουλος

B3. Να δηλώσετε την ορθότητα των παρακάτω φράσεων.

- Ο Δημοσθένης ήταν ο κύριος εκπρόσωπος των συμβουλευτικών λόγων.
- Ο επίλογος είναι απαραίτητο στοιχείο στην δομή των ρητορικών λόγων.
- Ο Λυσίας σπούδασε την ρητορική τέχνη στην Μακεδονία.
- Ο κατήγορος του Μαντιθέου επένδυσε στο μίσος των Αθηναίων για τους ολιγαρχικούς.

Μονάδες 10

B4 [Τ.Θ.]. Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του αρχαίου διδαγμένου κειμένου, να γράψετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό ή επίθετο της Νέας

Δημήτρης Νάτσης

Ελληνικής, απλό ή σύνθετο: **συνήδη, διαβεβλημένοις, βεβιωμένων, καταστῆναι, ἐλπίζω.**

Μονάδες 10

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1.

Ο Μαντίθεος θέλει να αποδείξει ότι νιώθει συμπάθεια για το παρόν πολίτευμα, δηλαδή την δημοκρατία, και ότι έχει συμμετάσχει στους αγώνες γι' αυτήν όπως και οι βουλευτές. Επίσης, ο Μαντίθεος αρνείται τις εξής κατηγορίες : ότι είχε υπηρετήσει ως ιππέας, ότι ζούσε στην Αθήνα την εποχή των Τριάκοντα και ότι συμμετείχε με κάποιο τρόπο στο τυραννικό καθεστώς.

B1.

Στο προοίμιο, λοιπόν, ο ρήτορας αναφέρεται στο ήθος:

α. του ομιλητή : Ο Μαντίθεος εμφανίζεται ανιδιοτελής και σχεδόν ευγνώμων απέναντι στους κατηγορούς του, **πολλὴν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας**, παρουσιάζεται ως θύμα της κακίας και της συκοφαντικής τους διάθεσης, **ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν και διαβεβλημένοις**. Επισημαίνεται η αυτογνωσία, αποφασιστικότητα και αυτοπεποίθησή του, **Ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἐμαυτῶ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος, ἐπειδὴν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούση περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῶ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσεσθαι**. Προβάλλεται ως πολίτης που πιστεύει στην δημοκρατία και αγωνίστηκε γι' αυτήν, **εὖνους εἰμὶ τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὡς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν**, που διακρίνεται για την μετριοπάθεια και την σύνεση στην ιδιωτική και δημόσια ζωή του, **φαίνωμαι περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν**. Κατά αυτόν τον τρόπο επιδιώκει να καταστεί συμπαθής στους βουλευτές, να κερδίσει τις εντυπώσεις και προδιαθέτει τους ακροατές ευμενῶς απέναντί του.

.....
.....
.....

Δημήτρης Νάτσης

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Δημήτρης Νάτσος

**Δ. ΘΕΜΑΤΑ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΘΕΜΑΤΩΝ 2014-15 ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟΝ
ΝΕΟ ΤΡΟΠΟ ΕΞΕΤΑΣΗΣ για ωριαία τεστ (ΜΕ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ)**

Δημήτρης Νάτσος

**1. ΘΕΜΑ 5^ο Λυσίου, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ
ἀπολογία, §1-3**

Εἰ μὴ συνήδη, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς βουλομένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, πολλὴν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας· ἡγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις τούτους εἶναι μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους, οἵτινες ἂν αὐτοὺς ἀναγκάζωσιν εἰς ἔλεγχον τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι. ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἐμαυτῷ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος, ἐπειδὴν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσεσθαι. ἀξιῶ δέ, ὦ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὡς εὖνους εἰμὶ τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὡς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδὲν πῶ μοι πλέον εἶναι· ἐὰν δὲ φαίνωμαι <καὶ> περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χείρους εἶναι. πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὡς οὐκ ἴππευον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να δηλώσετε την ορθότητα των παρακάτω φράσεων και να αιτιολογήσετε την απάντησή σας με αναφορές από το κείμενο.

- ❖ Ο Μαντίθεος νοιώθει ευγνωμοσύνη προς τους κατηγόρους του.
- ❖ Ο Μαντίθεος απαιτεί να εγκριθεί η εκλογή του, αν αποδείξει το δημοκρατικό του φρόνημα.

Μονάδες 10

B1. Να δηλώσετε την ορθότητα των παρακάτω φράσεων.

- ❖ Στοιχεία φυσικής ρητορείας είχε και ο Σόλων.
- ❖ Την ρητορική στην Αθήνα τήν καλλιέργησαν οι φιλόσοφοι.
- ❖ Οι επιδεικτικοί λόγοι εκφωνούνταν στα δικαστήρια.
- ❖ Στόχος του προοίμιου είναι η ενημέρωση του θέματος και η εύνοια του ακροατηρίου.

Μονάδες 10

B2. Να περιγράψετε το ήθος του Μαντιθέου και των κατηγόρων του, όπως αυτό διαγράφεται στο προοίμιο.

Μονάδες 10

B3. Από πού συνάγεται ότι ο Μαντίθεος στο προοίμιο χαρακτηρίζεται από μεγάλη αυτοπεποίθηση;

Μονάδες 10

B4. α) *συνήδη, καταστήναι, ἐπιδείξω, εὔνους, μετέσχον* :
Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

Δημήτρης Νάτσης

B4β) Να σχηματίσετε για καθεμία από τις λέξεις της **A'** στήλης ένα παράγωγο επίθετο της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη που δίνεται στην **B'** στήλη.

A' ΣΤΗΛΗ <u>όνομα</u>	B' ΣΤΗΛΗ <u>Κατάληξη</u>	Γ' ΣΤΗΛΗ <u>επίθετο</u>
τρόπος	-ικός	
χρόνος	-ιος	
πράγμα	-τικός	
λόγος	-ιος	
άλλος	-οῖος	

Μονάδες 5

Δημήτρης Νάτσης

Δημήτρης Νάτσος

E. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- [Γεωργοπαπαδάκου Α](#), «[Θουκυδίδη ιστορία](#) : Τα κυριότερα μέρη από το έργο : Εισαγωγή-Βιβλ. Ι-ΙΙΙ» , (Θεσσαλονίκη : εκδόσεις [Μαλλιάρης Παιδεία](#), 21999)
- Γραμμένου, Παναγιωτ., «Λυσία Υπέρ Μαντιθέου, Β' ΓΕΛ, Ρητορικά Κείμενα – Ομάδας προσανατολισμού ανθρωπιστικών σπουδών», (Αθήνα : εκδόσεις Πατάκης, 2015)
- Κατεβαίνη, Σ. Κωνσταντίνου : «Συντακτικὸν τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας καὶ κυρίως τοῦ ἀττικῷ πεζοῦ λόγου», [Αθήναι : εκδόσεις Παπαδήμα, 21999]
- Καρατσώλη, Γεωργ., «Θεματογραφία, τόμος ΙΙΙ, Λυσίας-Ισοκράτης-Αισχίνης, μέρος Α'» (Αθήνα : εκδόσεις Θεάγης, 1993)
- Καρατσώλη, Γεωργ., «Θεματογραφία, τόμος ΙV, Λυσίας-Ισοκράτης-Αισχίνης, μέρος Β'» (Αθήνα : εκδόσεις Θεάγης, 1994)
- Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας, «Αξιολόγηση των μαθητών της Β' Λυκείου στην Αρχαία Ελληνική Γραμματεία (Θεωρητική Κατεύθυνση), Ρητορικός Λόγος», τεύχος Α' (Αθήνα : ΥΠΕΠΘ, 2000)
- Κοντέου, Γ., «επίμετρο μεγάλο λεξικό ρημάτων», Γεώργιος Ράπτης και Γεώργιος Κοντέος επιμέλεια έκδοσης (Θεσσαλονίκη : εκδόσεις Γεώργιος Θ. Κοντέος, 1991)
- Μπαμπινιώτη Γ., «Λεξικό της Ελληνικής Γλώσσας», Τράπαλης Γ. και Μωυσιάδης Θ. επιμ. εκδ. (Αθήνα : Εκδόσεις Κέντρο Λεξικολογίας, 2002)

Δημήτρης Νάτσης

-- Νάτση, Δ., «Θεματογραφία Αρχαίας Ελληνικής, Κριτήρια Αξιολόγησης στο Αδίδακτο κείμενο για την Β' και Γ' Λυκείου» (Αθήνα : εκδόσεις Γρηγόρης, 2013)

-- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, «Θουκυδίδου Ιστορία του Πελοποννησιακού Πολέμου», μετάφραση του Αγγέλου Σ. Βλάχου, (Αθήνα : ΥΠΕΠΘ, 1998)

-- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, «Θουκυδίδου Ιστορία του Πελοποννησιακού Πολέμου», συγγραφέας Ηλίας Σ. Σπυρόπουλος, (Αθήνα : ΥΠΕΠΘ, 1998)

-- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, «Ρητορικά κείμενα, Β' Λυκείου, θεωρητική κατεύθυνση», συγγραφείς : Κωνσταντίνος Ι. Δάλκος, Χρίστος Ι. Δάλκος, Γεώργιος Π. Μανουσόπουλος, Νικόλαος Ι. Μπονόβας, Σπυρίδων Α. Παργινός (Αθήνα : ΥΠΕΠΘ, 2000)

-- Liddell Hen. and Scott Rob., «Μέγα Λεξικόν τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης, μεταφρασθὲν ὑπὸ Ξενοφῶντος Μόσχου», ἀνατύπωσις (Αθήναι : ἐκδόσεις Σιδέρης Ἰωάννης, 2001)

-- Lesky A., «Ιστορία της αρχαίας ελληνικής λογοτεχνίας», μετάφραση Τσοπανάκη Αγαπητού (Θεσσαλονίκη : εκδόσεις αφοί Κυριακίδη, ⁵1981)

-Σκαρμίτζου, Στ., «αρχαίο ελληνικό ιππικό (1000-350 π.Χ.)», στον διαδικτυακό τόπο <https://stefanoskarmintzos.wordpress.com> (ημερομηνία ανάκτησης 12/12/2016)

-- Σταματάκου, Ιω., «Λεξικό της Αρχαίας Ἑλληνικῆς Γλώσσης», Ι. Σταματάκος ἐπιμέλεια ἔκδοσης (Αθήναι : Ἐκδόσεις Βιβλιοπρομηθευτική, 1999)

Δημήτρης Νάτσης

- Σταματάκου, Ιω., «Ίστορική γραμματική τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς κατὰ τὰ πορίσματα τῆς συγκριτικῆς γλωσσολογίας», (Ἀθῆναι : Ἐκδόσεις Βιβλιοπρομηθευτική, 51999)
- Φραγκούλη, Αθανασ., «Θουκυδίδη, Περικλέους Επιτάφιος, Γ' Λυκείου Γενικῆς Παιδείας», (Ἀθήνα : εκδόσεις Πατάκη, 2005)
- Academia Scientiarvm Germanica, «Thucydidis Historiae I-II», (Lipsiae, 1832, ἀναδημοσίευσις ἐν Ἀθήναις : εκδόσεις Παπαδήμα, 1989)
- Academia Scientiarvm Germanica, «Thucydidis Historiae III-IV», (Lipsiae, 1832, ἀναδημοσίευσις ἐν Ἀθήναις : εκδόσεις Παπαδήμα, 1989)
- Thalheim, T., Lysiae orationes, (Λειψία : Teubner, 21913)
- W.R.M. Lamb, Lysias, (Loeb Classical Library : εκδ. 1930)